

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ▪ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ▪ ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΟΝΟΜΑ:
ΗΜ/ΝΙΑ: / 9 / 2023 ΤΜΗΜΑ:

Βαθμός %
☺

Α' Ομάδα

A1. Να χαρακτηρίσετε τις ιστορικές πληροφορίες που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη. (___/10 μονάδες)

- A.** Οι Εκλεκτικοί, που σχηματίστηκαν κατά την Εθνοσυνέλευση του 1862-64, ήταν μία ετερόκλητη παράταξη πολιτικών, λογίων και αξιωματικών με ριζοσπαστικές θέσεις.
B. Ο Δηλιγιάννης, κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα θεωρούσε το κράτος ως μοχλό οικονομικής ανάπτυξης.
Γ. Τα κόμματα μετά το 1821 δεν αποτελούν απλή μετεξέλιξη των δικτύων πατρωνίας.
Δ. Τα "ξενικά κόμματα" παρήκμασαν κατά την περίοδο της βασιλευόμενης δημοκρατίας.
E. Σε αντίθεση με την εποχή του Όθωνα και του Βούλγαρη οι κυβερνήσεις στο τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα δεν χρησιμοποιούσαν μεθόδους εξαναγκασμού για να πείσουν τους πολίτες.

A2. Να καταγράψετε: (___/15 μονάδες)
α) το περιεχόμενο του όρου "**Πεδινοί**".
β) τις **βασικές θέσεις** του εκσυγχρονιστικού προγράμματος του τρικουπικού κόμματος.
γ) τους **λόγους** που δεν προέκυψαν ταξικά κόμματα στην Ελλάδα κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα.

B1. Σχετικά με το **γαλλικό κόμμα** να εξηγήσετε: (___/13 μονάδες)
α) τους **λόγους** που ονομάστηκε και "**εθνικό κόμμα**" (6 μονάδες)
β) τους **λόγους παρακμής** του κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας. (7 μονάδες)

B2. (___/12 μονάδες)
α) Ποια εκσυγχρονιστικά **αιτήματα** των αντιπολιτευτικών ομίλων, που συγκροτήθηκαν περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850, εξέφρασε με την πολιτική του δράση ο **Αλέξανδρος Κουμουνδούρος**; (μονάδες 6)
β) Ποιοι συμμετείχαν στην επανάσταση κατά του Όθωνα, το 1862; (μονάδες 6)

Β' Ομάδα

Γ1. Με βάση τα παρακάτω κείμενα του και τις ιστορικές σας γνώσεις, να εξηγήσετε την **αντίδραση** της κοινής γνώμης απέναντι στις πολιτικές των δύο κυρίαρχων κομμάτων, μετά το 1893, παρουσιάζοντας τα **αίτιά** της. (___/25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Οι μεταβολές της ελληνικής οικονομίας, είχαν, παρ' όλα αυτά, επηρεάσει άμεσα τις σχέσεις των διαφόρων κοινωνικών ομάδων και προκαλώντας τη γένεση νέων υποδήλωναν εντονότερα, στις αρχές

του εικοστού αιώνα, τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις. Οι αντιθέσεις ανάμεσα στα νέα στοιχεία (που προέρχονταν από την αύξηση του αστικού πληθυσμού, το σχηματισμό των μικρομεσαίων γαιοκτημόνων και το σχετικό δυνάμωμα της εργατικής τάξης) και τις παλιές κάστες (που όφειλαν την ισχύ τους στην εύνοια του βασιλιά), εκδηλώνονταν όλο και σαφέστερα. Η ανερχόμενη αστική τάξη αισθανόταν ότι επήλθε ο χρόνος να παίξει τον προοδευτικό ιστορικά πολιτικό ρόλο της.

Οι αλλεπάλληλες χρεωκοπίες της χώρας, ο παλαιοκομματισμός και οι αποτυχίες στο χειρισμό των εθνικών θεμάτων είχαν καταστήσει έκδηλη την ανάγκη ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων στην πολιτική ζωή, με αυτονόητη την αποδυνάμωση του πολιτικού ρόλου που διαδραμάτιζε το στέμμα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η βαθμιαία εξασθένηση της ισχύος της πολιτικής ολιγαρχίας θα δημιουργήσει πρόσφορο έδαφος για το στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί, που θα εκδηλωθεί στην Αθήνα τον Αύγουστο του 1909 και θα σημαδέψει την μετάβαση από την ολιγαρχική φάση της πολιτικής στη φάση όπου πρωταγωνιστικό ρόλο θα είχαν οι μεσαίες τάξεις.

Π. Πετρίδη, Πολιτικές δυνάμεις και συνταγματικοί θεσμοί στη νεώτερη Ελλάδα, σσ. 79-80

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Στον αγροτικό τομέα η δυσαρέσκεια των κατωτέρων τάξεων ήταν έκδηλη ήδη από την δεκαετία του 1890. Οι φόροι, το σταφιδικό πρόβλημα και τα άλλα προαιώνια προβλήματα των αγροτών είχαν ξεσηκώσει μόνιμη αναταραχή στην ύπαιθρο. Γύρω στα 1900 αναρχο-σοσιαλιστικές κινήσεις είχαν μια κάποια επιτυχία ανάμεσα στον αγροτικό πληθυσμό της Πελοποννήσου. Ένοπλες διαδηλώσεις οργανώθηκαν από σταφιδοπαραγωγούς σε όλη τη διάρκεια πριν από το κίνημα και οι περισσότερες διαλύθηκαν βίαια από την αστυνομία και το στρατό. [...]

Η αναταραχή στην ύπαιθρο δημιούργησε έτσι ένα ενθαρρυντικό περιβάλλον για τις επαναστατικές τάσεις των αστικών κατωτέρων τάξεων. Την κοινωνική αναταραχή στην Αθήνα τροφοδοτούσαν η δραστηριοποίηση των μικροαστικών σωματείων, οι αυξημένες πιέσεις από τα προβλήματα της μετανάστευσης, οι κινητοποιήσεις των φοιτητών, η αρθρογραφία του Τύπου.

Η μετανάστευση υπήρξε σημαντικός κοινωνικός καταλύτης. Η συρροή αγροτικών πληθυσμών στην πρωτεύουσα δημιουργούσε προβλήματα απασχόλησης, ακρίβειας, χαμηλού επιπέδου διαβίωσης. Απότοκος του σταφιδικού, η αυξημένη εσωτερική μετανάστευση δεν έβρισκε πάντοτε διεξόδους στην εξωτερική. [...]

Το Πανεπιστήμιο, με τις εκατοντάδες των αγροτοπαίδων φοιτητών, ήταν ένα εν δυνάμει φυτώριο αναταραχής. [...] Οι εσωτερικές αυτές αντιφάσεις εκδηλώθηκαν και στη στάση των φοιτητών στην εξέγερση του 1909. Μια εβδομάδα πριν από το κίνημα υπέβαλαν στα ανάκτορα μια δήλωση που ζητούσε βασιλική επέμβαση ώστε να παταχθούν η ανικανότητα και η διαφθορά των κομμάτων.

Η αρθρογραφία των εφημερίδων αυτή την περίοδο είναι επίσης διαφωτιστική. Ο «Χρόνος» και η «Ακρόπολις» ήταν οι πιο κραυγαλέες -και οι δύο με καθαρά λαϊκιστική και συχνά αντι-αστική στάση. [...] Στην «Ακρόπολη» ο Γαβριηλίδης δημοσίευσε τακτικά τα εμπρηστικά άρθρα του, με τα οποία ζητούσε μια «ειρηνική επανάσταση». Στις προτάσεις του περιλαμβάνονταν η επιβολή φόρου εισοδήματος και η μείωση δασμών.

Γ. Δερτιλή, Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική εισβολή (1880-1909), σσ. 200-202

Δ1. Με βάση τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α) στην **κατάσταση** που επικράτησε μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων αναφορικά με το ζήτημα της διαχείρισης της εξουσίας **κατά τους πρώτους μήνες της Επανάστασης** και να την αιτιολογήσετε (μονάδες 10)

β) στην εξέλιξη των σχέσεων ανάμεσα στις παρατάξεις που συγκροτήθηκαν κατά τη διάρκεια της **Β΄ Εθνοσυνέλευσης του Άστρους (1823)** (μονάδες 7) και

γ) στις επιπτώσεις που προέκυψαν από την επικράτηση του πνεύματος διχασμού μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων το αμέσως επόμενο διάστημα (μονάδες 8)

(___/25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Παρουσιασθείς (σημ.: ο Δ. Υψηλάντης) εις Ύδραν (σημ.: το καλοκαίρι του 1821) ως πληρεξούσιος του Γενικού επιτρόπου της Αρχής, υποδέχεται και αναγνωρίζεται υπό των προκρίτων [...] εκείθεν μεταβαίνει εις Άστρος [...], όπου, αφ' ου τον υπεδέχθησαν τα μέλη της Γερουσίας και πολλοί των προκρίτων της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδος και των Νήσων, και των οπλαρχηγών και στρατιωτών, μετέβησαν όλοι εις το εν Βερβένοις στρατόπεδον να συμβουλευθώσι περί των πραγμάτων. [...] Τότε οι ολιγαρχικοί, [...] τον δίδουσι να εννοήση ότι δεν τον αναγνωρίζουσιν ως τοιούτον οποίος επαρουσιάσθη, και δεν τον παραχωρούσι την εξουσίαν, την οποίαν εν ονόματι της Αρχής της εταιρείας αντιποιείται. Αυτοί ζητούσι να επικυρώση την Γερουσίαν των, να διευθύνη δε τα πράγματα, και να κινή τα στρατεύματα, παρά των συγγενών και των οικείων των διοικούμενα, κατά τας αποφάσεις της Γερουσίας, ήτις έμελλε να ήναι το συμβούλιόν του [...] Ο δε Υψηλάντης [...], εννοεί να ήναι υπέρτατος άρχων και να διευθύνη τα τε πολιτικά και τα πολεμικά κατά τινάς όρους να ήναι δε ο πληρεξούσιος αρχιστράτηγος της Ελλάδος και τα στρατεύματα να εξαρτώνται και να διευθύνωνται απολύτως από αυτόν θέλει και να διορισθή αντί της Γερουσίας ειδός τι συμβουλίου, να χρησιμεύση ως φροντιστήριο, δια να προμηθεύη τ' αναγκαία δια τον πόλεμον.

Ν. Σπηλιάδη, «Απομνημονεύματα (Α΄ 203-213)», Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις Πηγές, Γ΄ Λυκείου, Αθήνα 1998, σελ. 92-93

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Οι κατατρεγμένοι όμως από τους Τούρκους κλέφτες και οι άλλοι στρατιωτικοί αποκτούν σιγά σιγά δύναμη, γιατί αυτοί γίνονται οι φυσικοί αρχηγοί του επαναστατημένου λαού. Έτσι έρχονται αντιμέτωποι των κοτζαμπάσηδων, των πολιτικών, όπως ονομάζονται τώρα, οι οποίοι δεν είναι καθόλου πρόθυμοι να υποχωρήσουν και να τους παραχωρήσουν τη δύναμη και τη επιρροή στις λαϊκές μάζες την οποία ασκούσαν αιώνες τώρα. [...] Η πρώτη περίοδος του εμφυλίου ξεκινά σαν σύγκρουση του στρατιωτικού κόμματος της «μαχαιοκρατίας», που αντιπροσωπεύεται κυρίως από τον Κολοκοτρώνη, με το κόμμα των πολιτικών, «των καλαμαράδων», [...], και λήγει κατά τα μέσα του 1824 με την επικράτηση των πολιτικών, κυρίως των δυνατών προκρίτων της Αχαΐας Ανδρέα Ζαΐμη και Ανδρέα Λόντου που επηρεάζουν την κυβέρνηση Λ. Κουντουριώτη.

Α. Βακαλόπουλος, Νέα ελληνική ιστορία 1204-1985, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 185- 186

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ΄

Μετά τον Μαΐο του 1824, διάφοροι Πελοποννήσιοι ηγέτες άρχισαν να καλούν σε ανταρσία. Την ίδια στιγμή οι αντίπαλοί τους, με επικεφαλής τους αδερφούς Κουντουριώτη και τον Ιωάννη Κωλέττη, προσπαθούσαν να εντάξουν στο στρατόπεδό τους Στερεοελλαδίτες οπλαρχηγούς με επιστολές σαν την παρακάτω (πιθανόν συντάχθηκε από τον Ι. Κωλέττη). Οι Μοραΐτες ελύσσαξαν από τα πολλά πλούτη, τα οποία ήρπασαν από τους Τούρκους, [...] και προσπαθούν ν' αντικαταστήσουν [...] τους μπέηδες και τους αγάδες. Και σεις τρέχετε αυτού χωρίς ψωμί, χωρίς τσαρούχι, χωρίς φορέματα, με μίαν παλαιοκάπαν, καταβασανίζεσθε. Τι λοιπόν περιμένετε; Άλλην αρμωδιοτέραν και ευτυχεστέραν διά σας περίστασιν δεν θέλει εύρετε ποτέ, δια να πλουτίσετε μεγάλοι και μικροί. Τώρα άνοιξαν διά σας δύο πηγάι πλούτου, οι λίρες του δανείου και τα πλούσια λάφυρα του Μωρέως.

Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάσταση, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 1959- 1960, τομ. 4, σελ. 509.

1. ☒ Ζωγράφου: Ι.Χρυσίππου 1, ☎ 210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, ☎ 210 7488180
 2. ☒ Χολαργός: Φανερωμένης 13, ☎ 210 6536551
 3. ☒ Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, ☎ 210 6000031
-

